

ФІЗИКО-ХІМІЧНА ТА АГРОХІМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРУНТІВ ПІДСОБНОГО ГОСПОДАРСТВА “ЧАЕС”. РАЦІОНАЛЬНЕ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

В.П. Іванов

Україна, Сумський державний аграрний університет

Запропонований тип сівозміни, який забезпечить мінімальні затрати на обробіток ґрунту, та сприяє отриманню високоенергетичної сировини та продукції.

Орні землі підсобного сільськогосподарського підприємства “ЧАЕС” (с. Неданчичі та Комарівка) по генезису дерново-середньопідзолисті, глинисто-піщані та супіщані. Програма

досліджень передбачала вивчення основних фізико-хімічних і агрохімічних показників та розробку безпечної, екологічно та економічно обґрунтованої системи землеробства в умовах забруднення земель радіонуклідами.

Попередніми дослідженнями визначено, що ґрунти господарства містять незначну кількість Sr – 90 і підвищену Cs – 134 та Cs – 137. Сумарна щільність забруднення орних земель та угідь господарства коливається в межах 2,5 ..4 Сі/км². Це спонукає до забезпечення екологічно чистого землеробства.

Об'єкти дослідження – ґрунти шести полів польової сівозміни.

Невеликий вміст гумусу, підвищена кислотність та низька насиченість ґрунтів основами буде сприяти утриманню катіонних форм радіонуклідів в увібраному, а отже, здатному до обміну стані.

Одним із шляхів зменшення надходження радіонуклідів у рослинну продукцію є дискримінація їх шляхом застосування хімічних меліорантів та добрив (відповідно до стронцію, цезію дискримінатори – кальцій, калій). Тому необхідною умовою зменшення надходження радіонуклідів у рослинну продукцію є вапнування ґрунту та внесення підвищених (до 25 – 30% проти потреби) доз калійних добрив. Для підвищення врожайності сільськогосподарських культур необхідно застосувати також підвищені дози азотних та фосфорних добрив, оскільки ґрунти господарства характеризуються низьким їх вмістом.

Забезпечити екологічну чистоту вирощуваної продукції можна також підбором відповідних рослин, об'єднаних у сівозміну. Особливої уваги заслуговують рослини, які вбирають найменшу кількість радіонуклідів. До них належать озиме жито, овес, картопля, ріпак, капуста та інші. Доцільно також вирощувати одно- та багаторічні трави на насіння.

З урахуванням розвитку виробництва у господарстві (а ще можливості кооперації з сусідніми господарствами) доцільно запровадити оптимальний тип сівозміни та створити комплексні цехи або окремі підприємства для переробки картоплі на крохмаль та насіння ріпака - на олію з наступною переробкою їх на технічний спирт та паливо. Найбільш оптимальною для господарства буде сівозміна з мінімальним насиченням просапними культурами: овес з підсівом трав, багаторічні трави, озиме жито, картопля, однорічні трави, ріпак.

Запропонований тип сівозміни забезпечить мінімальні затрати на обробіток ґрунту, оскільки просапних культур всього одне поле, та сприятиме отриманню високоенергетичної сировини та продукції. Солома, трава, стебла залишаються в полі і приорюються як органічні добрива. Культури в сівозміні біологічно сумісні, не мають спільних хвороб та шкідників, що забезпечує необхідний фітосанітарний стан сівозміни і ґрунту в цілому.